

[Hans Hansen (Rørby).]

kan se meget mærkelige ud, og er en sag endelig afgjort administrativt, har vi jo erfaring for, at de mennesker, der føler sig forurettede, kommer ud af balance og slår om sig til højre og venstre, undertiden med injurier, så de næsten udelukker sig selv fra at få sagen genoptaget. Jeg husker fra min tid i rigsdagen adskillige af den slags eksempler. Jeg tænker på et tilfælde, som passerede i 1930'erne, med en tømremester i Aarhus, hvis sag verserede i flere år og tilsidst gik manden helt på nerverne, så han mistede, hvad han ejede; der var efter min mening og efter konference med jurister begået en uret imod ham, som ikke kunne rettes. Der verserer i øjeblikket en sag, som jeg også kender, vedrørende den militære administration; den er ganske urimelig. Denne sag er ikke afgjort endnu, men har vakt stor opmærksomhed, efterhånden som den er blevet kendt af flere og flere. Med det omfang, administrationen får, efterhånden som vor lovgivning udvikler sig i den retning, vi har set, tror jeg, at lovforslaget vil virke til at skabe stor tryghedsfølelse i befolkningen og sikkert også være til praktisk nytte i mangfoldige tilfælde, og kunne det blot i enkelte tilfælde være nyttigt og medvirke til at skaffe en mand hans ret, synes jeg, forsøget i hvert fald er værd at gøre.

Vi har fra vor side i kommissionen i de mange forhandlinger, der har været ført, givet tilslutning til at gøre dette forsøg, og vi kan ikke se, at der kan ske nogen skade ved at gøre det, da ombudsmanden vælges for kort tid, idet rigsdagen vælger og efter hvert valg genvælger ham og han skal aflægge beretning. Værdien af at få en sådan lov vil naturligvis i høj grad afhænge af, hvilken mand man betror dette embede. Vi kan ikke se nogen grund til at gå imod forslaget, men vi vil støtte det. Jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til en velvillig behandling af det i udvalget. Vi får så se, hvad der kommer ud af det, men vi vil være meget velvilligt indstillet overfor forslaget.

Inger Merete Nordentoft: Det forslag, der behandles, er fremsat i henhold til en bestemmelse i grundlovsforslagets § 55, en paragraf, som har en lidt uklar ordlyd, idet der står:

„Ved lov bestemmes, at rigsdagen

vælger en eller to personer, der ikke er medlemmer af rigsdagen, til at have indseende med statens civile og militære forvaltning.“

Hvis det var meningen, som der under forhandlingerne i forfatningskommissionen har været tale om, at rigsdagen til enhver tid skal kunne bestemme, om der i det hele taget skal være en ombudsmand eller ikke, så måtte der jo i grundlovsforslaget have stået, at det ved lov bestemmes, om rigsdagen skal vælge en eller to personer o. s. v. Som bestemmelsen nu er formuleret, kan der efter mit partis mening ikke være tvivl om — og af hensyn til formuleringen bør det siges her —, at når rigsdagen engang har vedtaget en lov om ombudsmanden, kan en sådan lov naturligvis ændres, men selve hvervet kan ikke ophæves uden grundlovsforandring. Jeg går ud fra, at ministeren og tinget er enige om, at bestemmelsen må forstås således, og jeg går ud fra, at jeg får klar besked, hvis nogen mener, at bestemmelsen kan opfattes anderledes.

Vi betragter det i mit parti som et fremskridt, at der indføres en ombudsmand. En sådan tilidsmand for befolkningen overfor myndighederne kan være en stor hjælp mod bureaukrati og myndighedsmisbrug. Om ombudsmanden også i virkeligheden vil blive en sådan hjælp, afhænger selvfølgelig i høj grad af, hvem man vælger til hvervet, og på hvilken måde ikke mindst den førstvalgte vil røgte sit hverv. Jeg må desværre sige, at vi nærer ikke overdrevne forventninger om ombudsmandens nytte, men vi finder, at det under alle omstændigheder vil være et fremskridt i forhold til tilstanden nu, og vi kan derfor i princippet tilslutte os forslaget.

Vi mener imidlertid, at det også er nødvendigt, at loven giver ombudsmanden virkelig myndighed til at gøre en indsats, og vi mener, at der i den retning er tydelige mangler i forslaget, som jeg gerne vil pege på. Den første er, at den danske ombudsmand i modsætning til den svenske, som jo har været forbilledet for den her foreslåede ordning, ikke skal have ret til at beskæftige sig med domstolenes judicielle virksomhed. Jeg ved naturligvis, at efter grundlovsforslaget behøver ombudsmanden kun at tage sig af forvaltningens forhold, og mit parti har netop stillet et ændringsforslag til grundlovsforslaget på dette punkt, men desuden er der ikke noget til hinder for,